

Əlifba Bəlimi

sayta 6

m u n d ə r ə z ə .

I. əlifba bəlimi.

TDV İSAM
Kütüphanəsi Arşivi
No TK1142

1. savaq: „a“, „t“, „q“, „r“.
2. savaq: „o“, „u“, „z“, „d“.
3. savaq: „ə“, „l“, „z“, „k“.
4. savaq: „b“, „m“, „v“, „n“.
5. savaq: „e“, „i“, „s“, „p“.
6. savaq: „ö“, „c“, „x“, „v“.
7. savaq: „y“, „z“, „h“, „j“.
8. savaq: „o“, „n“, „f“, „g“.
9. savaq: „uv“, „bj“, „ij“.

əlifba (xədvəl).

II. oquz bəlimi.

1. jazlar ucun.
2. matəm kyni.
3. qozoğal
4. vəjnəlmiləl əzələsi.
5. volqan.
6. 1905 ьпқылавы.
7. vaqytlь xukymət.
8. lenin həm öktəvir.
9. zuvralarnь, 2 nci qurultajь.
10. firqə nimə.
11. v. k. p.
12. lenin və muəllim.
13. lenin ailəsi.
14. matəm kyni.
15. kommunizm ucun kyrəzmək nimə deməkdir.

a	t	q	r
ا	ت	ق	ر

at	qaq	ar	arqa
ata	qat	ara	tarqa
tat	taq	qara	taqta
atqa	qar	tara	taqar.

aq qar. qara taqta. aqta at. atqa taqa qaqa. tatar qar atar.
tar taqta. taqa tarraq. at-qarta. qatar qatar tarqat. qara taraq.
ata taqqa qara. atqa qara.

o	u	z	d
و	ۇ	ز	د

oq	u	zar	dar
or	ur	zara	doq
orta	uq	zor	dad
oraq	uz	zada	dada

azad ortaq tur. oraq or! tur ortaq. zor ur! qorqaq qaraq. oraq
or. ortada—qara taqta. u aq at zordur. qazaq azaddur. oq
azdur. uzuq dar. tuzaq qur.

ə	l	z	k
ئە	ل	ش	ك

ərrə	lala	zor	kər
əkə	lar	zal	kəl
ərzə	ləttə	zəkər	kan
əzəl	laqa	zərt	kətək

azad qazzaq tur dalada lala uz.
qara qaz ala at. kər qulaq qazqa at. kəttə tuzaq.
ortaq oraq al, ot or. azur əkə az tarqatar. at taqta tazur.
taz əkə qazqa at alar. az zorraqdur. zəkər azdur

- 1-بو ساياقدا ئورگەنلگەن يەڭى ھەرقلەر بىلەن بىر نېچە سوز يازگۇز.
- 2-بو ساياقدا «q» ھەرقى ئۆچرەگەن سوزلەرنى كۆچۈرپ يازگۇ.
- 3-ئورگەنگەن ھەرقلەرگۇز بىلەن بىر نېچە يەڭى گەپ (جۈملىە) يازگۇ.
- 4-«z» ھەرقى بىلەن بىر نېچە يەڭى سوز يازگۇ.
- 5-«o» ۋە «u» تاۋشلارنىغا بىر نېچە سوز تەپ: ئول سوزلەرنى لاتىن ھەرقلەرى بىلەن يازگۇ ۋە توغرى يازىشقا ھەدەكەت قىلگۇ.
- 6-ئوشىبو ساياقدا كۆرسەتلىگەن تەرتىدە «ə» ۋە «a» ھەرقلەرى بىلەن بىر نېچە سوز يازگۇ.
- 7-ئوشىبو ساياقغا مۇقق ەدەب ھەرقلەرى بىلەن يازلغان سوزلەرنى تەپ لاتىن ھەرقلەرى بىلەن يازگۇ.

	ь	м	в	п
	ۇ	م	پ	پ
qyl	mən	var	nak	
qyr	mal	vaq	noqta	
ьгьм	mom	vaqa	nur	
atom	muras	boran	nar	

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No TK/142

ьnqylav boldь, qullar qutulдь. qara kunlär arqada qaldь. qara
vulutlar tarqaldь qьzyl nur tamдь. zulm qalmadь
azad qьz tur'qulluqнь qьr. mäktävкә var. ьnqylav nurнь al.
ьnqylav vatraqнь mustzorlar qolьdan qutqazдь nadanlyq—
azadlyq duzmanьдыr.

	e	i	s	p
	پ	د	س	پ
el	il	sel	pes	
er	iz	sir	pär	
et	is	säl	pät	
ez	it	sän	pul	

marks kommunizm atasьdur lenin kommunizmni izkә
azьrdь. lenin erkkә qurvan boldь. lenin daim biz bilән lenin
daim tirik. leninni esdә tut.

kalinin sssь aqsaqalьдыr. biz qul emәsmiz. biz azadmьs!

ө	с	х	v
و	چ	خ	و
өz	cөл	xat	vәzn
өр	cal	xal	vәqt
өл	cөrt	xar	vәрәq
өс	carx	xevә	vәrräk

өktävг ьnqylavь өзбек mixnәtkәzlәrini mustәmlәkәcilәр
zulьdan qutqazдь.

- 1- گزیتہ و کتابلاردا «б» таушы بولغان سوزلەرنی тапیب یدگی ئەلقبا بیلەن یازک:
مەسەلەن: «قىلىم» یدگی ئەلقبا بیلەن «qылдым» یازىلر.
- 2- یدگی (لاتین) ئملا بیلەن یازغاندا «j» وە «e» ھەرقلەرى یازىلاتورغان سوزلەرنی тапіб.
- 3- ئوشبو ساباقداغى مەرزۇعدە سوزلەر тапیب، جوملەلەر تۇزک.
- 4- «ө», «u» وە «o» تاуشلارى كىرەتورغان سوزلەرنی тапیب یدگی (لاتین) ئملا بیلەن یازک.

azad uezbekistan səmərəqənd uezbekistan mərkəzidir.
ахунбабаев өз.ССР ақсақалыдыр.

өзбек хатын—қызларь erk алдылар.

lenin хатын—қызлар erki ucun көв тығызды. өзбек қызы
erkni qoldan vermə.

y	э	h	l
ۇ	ج	ھ	ل (ي)
yr	zur	hər	maj
yc	zun	həi	vaj
syр	zən	həkkə	aj
kyl	zan	həzil	saj

ьнқылав кyни—vajlar ucun əlum kyni. əktəv ьнқылавьда
izci—dehqanlar qural vilən, qan təkiv, azadlyq aldyлар, өз
xakimijətlərini tyzdilər. vajlar xakimijəti qalmany.
jer islahaty ьнқылав mevəsidir

o/	n,	f	g
غ	ئ	ف	گ
o/az	tan,	fən	gəl
o/ar	tən,	fərə	gul
ao/a	an,	firqə	gilas
tao/a	ten,	fəlsəfə	gər

ьнқылав—tolqunly den izdir. izcilər sinifi vajlar gərkavidir.
butun dunja izciləri birləzin iz!

eski dunja ornəo/a mixnət dunjasy kelvətdi. eskidə qulluq
var edi, mixnət dunjasyda qulluq volmas—bradərlyq volar.

kommunizmni juzəgə syqarəz ucun yndyriз izlərini ky-
cəjtriz, məmləkətni elektrəkləzdriz, sən'ətləndriz, kooperatsijani
tərəqqy qyldyryz kerək.

bir qolda bilim nuri, ikinci qolda oraқ həm valo/a vilən.
ərgətiv və ərgənis ilgəri varaməz.

1- «y», «ə», «o» və «u» «o» таушлары кирдөторхан сوزлөрни тап латин һәрплөри билдн
يازк.

2- «y» və «ə» таушы болған сوزлөрни тап علاحيده يازب چىقك.

3- سوزنك باشدا، ئورتاميدا، وە ئاخىرىدا «j» һәрфи يازىلاتورغان سوزلөрني تاپك وە يىگى
ئۇلا بىلدن يازك.

4- بىر ساباققا تېگىشك بولغان بىر نېچە سوزنى ئويلاپ تاپك.

ۋ—uv

quv suv oquv
suvlamaq quvlamaq
qьzl əskər duzmannь quvladь

ئي—ij

qьj qьma qьjo-ьr qьqьm qьjqьrmaq qьjmaq
qacqan javlar arqasьdan qьzl əskər qьjqьrđь

د—ij

kijmək. tijmək. tijrək. sijrək. bijran. əijrən. ьnqьlav balasь
tijrəkdir.

məs'ul. mäs'ələ. mə'lum, mə'mur.

ئېسىكەرتىمە: 1) «قۇۋ»، «سۇۋ» ۋە «ئوقۇۋ» سۆزلەردىكى ئۇزۇن ئوتتۇر (ۋ)نى يازش ئۈچۈن «u» چوزغىغا «v» ھەرفى قوشلار ۋە بىر چوزغىداي ئوقولادىر.

2) «قئىما»، «قئىغىنر» سۆزلەردىكى قالن ۋە ئۇزۇن كەسره (ئىي) نى يازش ئۈچۈن «B» چوزغىسىغا «j» ھەرفى قوشلادىر ۋە بىر ئوزون چوزغىداي ئوقولادى.

3) «كىسەك»، «تسىمەك»، «تسىرەك» ۋە «زىيرەك» سۆزلەردىكى تۇزۇن يوشاق كەسره (ىد) نى يازش ئۈچۈن «i» چوزغى «j» ھەرفى قوشلادىر ۋە بىر چوزغىداي ئوقولادىر.

TDV ISAM
Kütüphanesi Arşivi
No 741142

ЎЗБЕК АЛИФБАСЫ

a ئا	b ب	d د	f ف	m م
o—o و—و	t ت	ʋ ز	q ق	n ن
u—y ئۇ—ئۇ	p پ	z ز	k ك	v ق
ʋ—i و—ئ	e ج	s س	g گ	h ه
a ئا	c چ	z ش	n ك	z ي
e پ	x خ-خ	o/ غ	l ل	,

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No TK/1142

jazların, məktəb icidə bekinib jətmaslıqları keçək, kommunist kitab və kitabxələyini oquz bilən qanaatlanmasdan, işci və dehqanlar bilən birgə izləgəndə ginə tuzuk kommunist bolmaq mymkindir.

lenin.

1. jazlar ucun.

eski turmuz, eski oğ
jaz kon, ylni qəjnəməj;
eski calıq, eski kuy
jaz juyəkni tərnaməj.
eski qanun, eski jol
jaznı aloga eltməgəj.

* * *

jən, i turmuz izləgən
kəv tosuqqa ucragəj
jyksəlizni istəgən
qayzıyıqdan qorqmaoğaj

* * *

jaz bilək—kycli bilək
həyməsən həm talmasən.
jaz tilək—nuqlı tilək
pəvlasən, hec sənmesin.
jaz juyək otı juyək
hec ymidsiz bolmasən...!

batuv.

2. matəm kyni.

(21 jənvər).

mənə bu kyn, eçkin eldə matəm kyni kyc dahijsi byjuk lenin əlgən kyni zadlanıyız bu əlimgə kəv quzoğunlar eçk kəkidə. qanat qağvı ucəkən kyni sərvatdarlar bu əlimni kəv kytdilər u əlgəndə erk elidə tun kytdilər əmma unı, məfkuyvəsini el kənlidə hakim kəvib, ul zalımlar xun jytdiləri təcijx, həv vaqt, öz xykmini izca qılay. əsər kelib, əsərləni mənsuvx etər əsər vəzələyən dahij bir kyn əliv ketər əmma əsr vəziyyəsin ijjə qılay.

uluq dahij! məzlymləyinin, kəzin acdın, vəzəviyyət ucun xaqıyq davıyın acdın, millət həm dijn xuduvdini təc-mac etib insanlara qayındazlıq jolın acdın, əlgənin, rast, lakin fikrin,

daim tiçik zulmät bitär bir kyn xakim volaç bilik nıfaç bitis.
ustkə sьqay mutləq biçlik senin, fikrin, axıç veyär zəçqoça
erik məzlym zəçq, vykyn sən-həm matəm tytkin xalas jolın—
lenin jolın—məxkəm tytkin insaniyət, dostləq fikri—sən bir
fikri jaloləz olına bu fikrdən jaydəm kytkin.

qьзыл ачлан

3. qozolal.

(хатын – qьzlay ucun)

qozolal, artıq jetəç, e qajolıy aklar cekkən,
ıntıl aloça, vas adım. közləçi qan jaz tökkən
seni tutqunləq aça saqladıləç jol qojmaj
senin, erkin,ni alıv taptadılay sөz verməç
senin, ul qanlə jazıy, a siçə viç vaçmadıləç
zanvaçıləç kevi, taç jeygə qamaç saqladılay
kөçgəli qojmadıləç sengə u paçlaç kynni
qojdılar sengə vaçı, mən, i qayan, ь tunıç
sen-də zim tıçdıy, ulayın, zu tegizsiz izigə.
əçtmədin, dəçdin,ni zıl caçqaca. heç bir kizigə
mənə, eçkin, qujazı sengə qaçav jyz acdı:
qaya ojlay jьqıyıv, ul «qaya devlaç» qacdı
qoçqma. hıçkmə, u zaman keçdi vykyn. ustin, dən
ustin, açıldı senin, ul qaya, qoçqınc tundan...
sen ucundıç bu zaman vermə pəçitni qoldan
sьq qayanolıç icidən, ket mənə paçlaç joldan
din qulluq tuçduçadı. elbek.

4. vəjnəlmiləl əzyləsi.

tuç e lə'nət astıda qalolan
qazzak. joksullar acunı
oçjəçtimiz qajnav taçtadıç
kəttə uçızola vizni.
səvınnı, dunjasıy bytkyl
tegidən aoldayıv son, ıa
quramıç jən, i dunja, unda
ten, volıv jazaolaj vaçsa
bu volıç en, keçingı həm keskin zoy kuyəz;
volıç vəjnəlmiləl bilən dunja paçlaz.
vizləçni heçkim qutqayalmas
nə çəv, nə padzah, nə vatıç,
qutıləç volsa jəqsullayola
öz kuci bilən volıç

* * *

евчил қол билән, хочықлачнь
тазлав. алмаққа хәқнъ.
кечәк темични қызылда
оҗәт билән урмаққа
бу вольт ен, кейинги һәм зоч кучәз.

* * *

јалоуыз биз бутун дунјанын,
и миҳнәт қозынь евләчи,
јечни егәләзкә хәқлымыз,
текин—хочнын, јоқ хәққъ

* * *

әгәрдә зәлләд—вазкесәчләч
устидә сақнаса сақмақ,
бизнин, вазымъзоја сақоууш
қујаз нурларын һәр сак
бу вольт ен, кейинги һәм кескин зор курәз.
вольт вәјнәлмнәл билән дунја парлақ.

* * *

илм әллә қасан рәд қылојан нәрсәни
дин хала тасдық қыладъ.

* * *

5. v o l q a n.

kycli və ziddətli volqan vәkirәdiy... ul ezinin, dәhзәtli
lavasъnъ. kizilik dунjasъnъ ezgәn mәl'unlәy - gә atmaqъ vo
lъv turadyъ..

ul volqan—kycli və ziddətli volqan, ul јеч qavatlaчъdan
atъlvъ сырқан volqanlaчъ кәви, zamanlaчънын, әtizi билән ucatuчъ-
oјan, kyциni јоqatatuчъoјan әncәјin volkan emәs... ul, miҳnәt-
кәznin, ziddətli јуәgidән qajnav сырқъv. бутун дунјаоја әzi-
nin, ucquнъnъ tarqatъz dәvчidә tuчъoјan сын ыхтыла!—ыңқылав
volqanъ.

endi unъ hec bir xijlә, hec bir kyc ucъчa almas..

endi ul ucmas, unъn, ucъz dәvчi әtiv ketdi..

әnә unin, қырқызыл зуоуласъ!..

ul зуоуләдә јеч јузи zальmlaчъ tamanъdan әldivilgән kom-
munavlaчънын, taza—ачық қызыл qanlaчъ көчинiv tuчъadyъ..

ul ezgi qanlaчъ хучмәti ucun, ul kycli volqan јеч јuzinin,
чәхimsiz vәndәlәчidән әc almaq istәјdiy.

јеч јuzini бутун егәләв алојан zальmlaчънын, јуксәк са-
чajлачън kyјdiyiv. kyl etmәkci voladyъ.

«adamgəhcilik» pəhdəsi astəda jəvtqucylə muamələsidə zolənojan jaman adamləcnən, qanlə vacmaqləcnən el jəlkəsidən vələv tazlamaq ucun azəqadə. əzləcinin, jamanləqləcnən vilən, joqsulla hakimligə qarzə cəqqan dunja padzahləcnən, xan pə xaqanləcnən, qədnəcnən və «muqəddəs» tazləcnən pərcə— vacca qylmaq cə voladəcnən...

ul bəkiyədi... toqtamasdan bəkiyədi... butun dunjağa ətləcnən, alavləcnən sacadəcnən, ucqunləcnən taqatadəcnən; butun vacləcnən— məvsuvsat diəcnən—diəcnən silkinədəcnən.

tezdicəcnən, kim unən, sacəjan ətləci, alavləcnən, jəcnən jyzini vazdanləjaq kəmiş aləcnən, eski turməcnən, kylləcinəcnən kəkkə ucəcnən— dəcnən...

adam qanəcnən icə—tucəjan javajyləcnən səlladləcnən, kəjfigə qut boləjan miljonləcnən əzilgən vəndələcnən qulləcnən—qamaqdan qutqacəcnən!..

tezdicəcnən, kim ul əzinin, sonəcnən, xəçəkəti vilən butun jəcnən jyzini silkitib, dəhəzətli zilzilə jəcnən juqacəcnən—vələnd vinaləcnən, jəcnən əjəcnən, vacca cəcnən vəcəcnən jəcnən jəcnən, en, tegigə atəcnən jəcnən..

muxsin.

6. 1905 ьnqьlavь.

90 ьncəcnən jəlləcnən vāzlav cəvcjadəcnən sənəət əydəcnən hən təcəcnən qəcnən etdi. kəttə, kəttə fəvcikələcnən saləndəcnən. vunen, nətişəsi voləcnən izciləcnən hən kəpəjdəcnən. məçkəziləcnən kəttə fəvcikələcnən uləcnən vəcəcnən topadəcnən. vū vacqtdan vāzlav xəçəcnən izciləcnən xəçəkəti vāzlanadəcnən. izciləcnən avasəda vələvcikləcnən firqəsəcnən, dəçəcnən qyndən—kyn kycəcnən vāzlaydəcnən. cynki, fəqət vələvcikləcnən firqəsəcnən izciləcnən cəcnən xukvmətigəcnən və vājlarəcnən qarzəcnən kucəcnən ucun toqrcəcnən jol korsotəcnən alar edicəcnən.

1904 inci jəldağəcnən ruvs—japon uruzəcnən izci və izlətinin, zorləcnən arqasəda izci ərnin, əxvəlləri jamanləcnən cəcnən xukvmətigəcnən qarzəcnən qozəjan qəcnən izciləcnən məçvur voləcnən. zəcnən jərdəcnən cəcnən xukvmətigəcnən qarzəcnən izciləcnən qozəjan vāzlandəcnən; əncəcnən qanlar təkildi.

qəcnən hən əxval zundaj edicəcnən zəcnən vājlarəcnən, ezizi izciləcnən qozəjan məçvur qəcnən vōlsəcnən, qəcnən pameçkəcnən, ezizi dehqanləcnən qozəjan qəcnən məçvur qəcnən edicəcnən; dehqanlarəcnən jəcnən kerək edicəcnən, jəcnən esəcnən pameçkəcnən qəcnən edicəcnən; pameçkəcnən, jəcnən saqlav turəcnən cəcnən xukvməti edicəcnən, sunən, ucun dehqanlar hən cəcnən xukvmətigəcnən qarzəcnən, unəcnən

јьрѣтъз усун qozoʻaldыlar. zundaj qыльв 1905 inci јыда сач хукувмѣтигѣ qачъзъ зѣхѣчлѣдѣ izcilѣч, qызлаqlада dehqanlar qozoʻalan qылоʻan edilѣч.

lekin 1905 inci јы myvѣffѣqыjјѣtsiz volъв cъqдъ. сач хукувмѣти јен, di vунън, сѣвѣви: izci sinifidѣ kѣttѣ tѣzъivѣnin, volmaoʻlanъoʻъ vѣ vунън, arqasъda qыzlaqdaoʻъ dehqanlar хѣrѣkѣtinin, зѣхѣчdѣgi хѣчѣkѣt bilѣn qozula—almaoʻlanъoʻъ dъч.

1905 inci јы qozoʻalъзъ myvѣffѣqыjјѣtsiz voloʻanъ халда izcilѣчdѣ kѣttѣ tѣzъivѣ vѣчdi, fevчѣl hѣm ѣktѣviч ѣnqыlavъoʻa јol acдъ.

1905 inci јы ѣnqыlavъ ѣktѣviч ѣnqыlavъnън, dѣчvazѣsidiv.

сач хукувмѣти fevчѣl ѣnqыlavъда јoq volдъ, lekin хакимijѣt vajlar tѣчѣfdачъ keчenski хукувмѣти qoъда qaldъ.

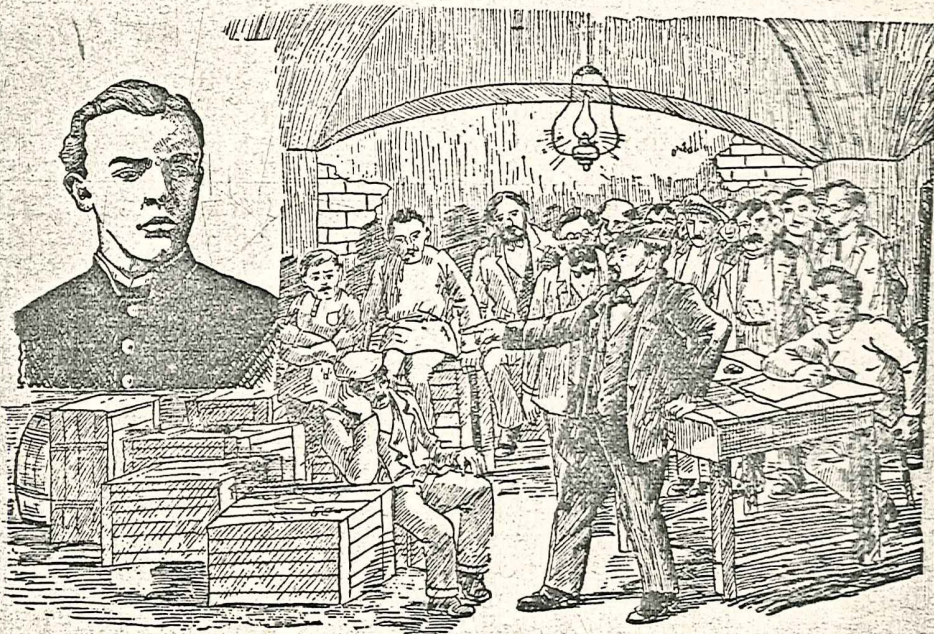
vѣчъyazijѣ хaqѣqatъoʻa qачъзъ

ѣzimiznin, хaqѣqatъmъzънъ qoјub, vu хaqѣqatъmъzънъ tanъtъzъmъzъ keчѣk, vu viznin, asazъ vѣzijѣmizdiz.

lenin.

7 vaqъtъ хукувмѣt.

padzah vѣ unън, vѣziчlѣчi qamalоʻan edilѣч. fabъik, zavod izcilѣчidѣn vѣ ѣskѣчlѣч vѣkillѣчidѣn zuvчa tѣzъkil qыльnoʻan edi. lekin хакимijѣt kѣttѣ dehqan vѣ vajlarдан ivачѣt voloʻan keчinski хукувмѣти qoъoʻa ѣtdi.

ортаq lenin ѣktѣvir ѣzгѣrisidѣn burun qandaj izlѣrdi.

vəzəvikləy u vaqətda az ediləy. lekin ulay, xyrriyətdən fajdalanəy, nımə qəlyz keçəkligini xalqoğa tənuntəyə vazladəy. moskva və leningraddə eytə—keç nəmajizluy voləy tucay edi.

paçis kommunaylarəny, qanə vekaçgə təkulmədi—ulay-ny, qanə vizni əsjanoğa saqəydy.

8. lenin həm əktəviç.

əktəviç vazlaxəda lenin fiçqəni vajlay təəfdaxəy voloğan keçinski xykumətigə qayzə qozoğalyz qəlyzoğa yndəydi. lenin:— əskəy endi uçuza almajdə, u jaxazny istəydi və vəzəvikləyni saqlajdy; dehqanlay tezyaq jey aləzny istəydiləy zəhəçləydə izçiləynin, kəpi vəzəvikləy tamany; qozoğalyzny sekinlətiz.—şinajətdiç; izçi dehqan və əskəçləyni qozoğalyzoğa saqəylyz lazəy—dedi.

ортаға су очанлачы (су'ачлачы) атды:

хакимийјәт сувчалачоға

јеч деhqанлачоға

нан, дан ачлачоға

јахаз—тənyçlyq халqоға.

виз јутамыз. кytиз ыңqылав алдыда şinajətdiç.

25 əktəviçdə qozoğalan vazlandəy lenin bu kyçəzni ceksiz oğəçət və ыnanç bilən idaxə qəldəy.

keçinski xykuməti kyçəzsiz beçilmədi, matnoslay «авчоча» keməsidən padzahny, qəlyz saçajəzoğa top ata vazladəy. saçajda junkeçləy bilən saqlanəy tucyoğan keçinski xykumətinin, vəziçləyi oltucay ediləy. keçinski qacdy, vəziçləy qoloğa tuzdəy.

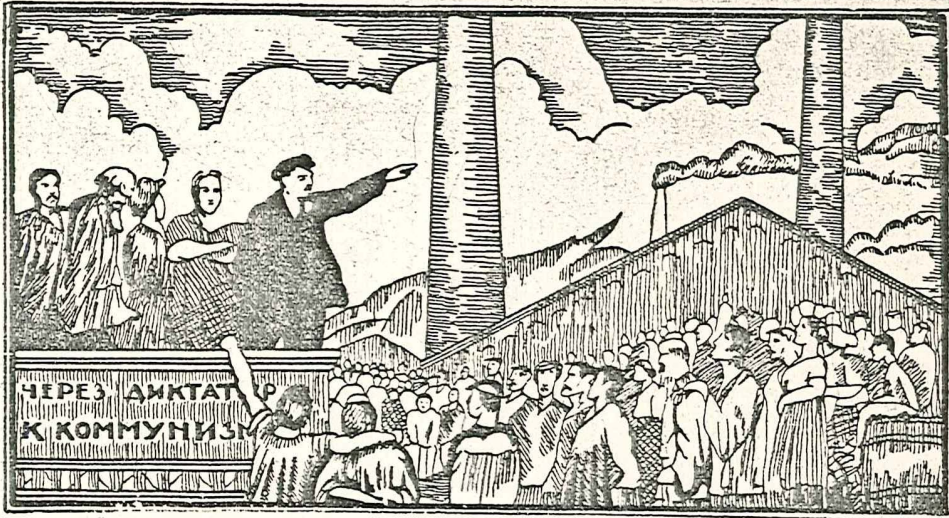
хакимийјәт сувчалач голбоға өтди.

izçi sinfinin, və unəy, fiçqəsyny, çəhəçlygi bilən dehqanlay, əsiçləçə zulm qəlyz kelqən vajlaydan qutuldəy və jey aldylar

9. сувраларny, 2 nci qurultajy.

7 nci neçəbrdə (eski xisav bilən 25 nci əktəbrdə) leningraddə сувраларny, 2 nci butun ruvsijə qurultajy açydy. vaçətyx xykumət (kerinskiy xykuməti) joq voloğan edi. сувралair qurultajy butun хакимийјətni əz qoəzoğa aləy, jəny izçi—dehqan xykumətinini tyzdi. urtaq leninni xykumət vazləoğəy qəlyz saçladəy. qurultaj məxəllərdə butun хакимийјət izçi, əskər və dehqan vəkilləri суврасəzoğa ətkənligini bildirdi. qurultaj jərəziz (uruzny toqtaty), jernin, teklin mexnətkəz dehqanlar qoəzoğətizi toğrysyda vujruq çyqardy; bundan keçin vəkillər bu vuj-

ruqların turmuzoğa ötkəziz ucun məxəllərgə tarqaldılar. butun ruvsijə qozoğalız alavda qajnar edi

өктəvir ыңқылавда izci/əг və dehqanlar хәрəkətinі kom-
munistlar firqəsə idarə qылды.

qызл əskər mixnətkəz tərnin, valasə və qurallə qоылдыр.

10. firqə nımə.

firqə—məşlum sinfnin, bir qəsmə voləv, sinfij kучəzdə ul sinfgə cəhvəlik qылды; firqəny, məqsədy hakimijjətni öz sinfinin, qолыға alız və saqlazдыр, firqə—sinfnin, en, an, ly, uzaqnə kучyvcі və izcən qəsmədy.

həy sinfnin, öz firqəsə volady. firqə bir kecədə tyzylmajdi, zəlki bir firqəny, təmam tyzilizi ucun көv jyllay keчək volady. firqə icidə көv əzgəvizləy volady; jan, lyz və oьnsəy firqəoğa kiçiv qaloan kiziləy ul firqədan cьqadylay ulayny, oьnoğa jən, i kiziləy kelədiləy. firqəny öz sinfigə sadьq və muvalьq voloanlyoь kучəz caoьda bilədi.

11. v. k. p.

butun ыттыfaq kommunist firqəsə (v. k. p) izci sinfinin fərqəsədy, ezci sinfinin, bir qəsmə, unь, vəkijli, vazьdy.

v k. p. qə kim kiyədi? butun mixnətkəs və izciləyin, mənfəətinə jaqlavcs kommunist fiqəsə ekənciligini tyzyngən həç bir izci və dehqan kiyədi.

kommunist fiqəsə—mixnət fiqəsə dir; ul, jex ustəda bəxşyaziyə xakimijətini joq qılmaq, unən, qolədan fəvkalayn, zavodlayn, jex və vazka vajlyqlayn həmmə mixnətkəzləy ixtiyarəyə verməkədiç bu fiqə bir kisinin, ikinci kizi tama- nədan ezilisini joqatəyələ xəçəkət qyladə.

xazəyələ zamanda həç məmləkətdə öz kommunist fiqəsə bəç. həmmə məmləkətdə mixnətkəzləy kommunist fiqəsənin, ulayn qotqazəy ucun, xəçəkət qylyucs fiqə boləlanləyənlə tyziniv u fiqə vajyələ astəda bilyədədiləç.

* * *

kommunist vəjnəlmiləli kapital qulə bolənlə xahlamaqan butun dunya izci—qazzaqlayn bilyədəçidi, ul qayə, qəzyl və səçəç mystəmləkə qullaydan tyzuləq qozunoğə vəz bolub, butun səhandə vajlay zultməyələ qayə nəçət və bşjan vajyələnlə kətəçədi.

* * *

məyxanə və xanaqalayn təzəlav mixnət və ilm juctlayyələ kiyin.

* * *

12. İenin və myəllim.

«xalq myəllimini bəxşyaziyə səm'ijətində kəçməqən və kəçə- almajturoğən, juqay dəçəçəçə biz kətəçimiz kəçək.

myəllimnin, kən lini əsdiviz, ilmij mədəniş səvijəsini kətəçiv və kənəçtiv, unən, maddij axvalənlə jaxzyləz ucun tənmaş tərbyəçiləç.

xalq myəllimləyini yjyçdivmək ucun təçtiblik suvçətdə izləmək kəçək; bu yjyçdivçidən maqsad—ilgəçidə bəxşyaziyə tyzilisinin, təjanəs boləv kəlqən myəllimləçni zuyə tyzilisinin, təjanəs qyləç, bu myəllimləç aqyalə dehqanlayn bəxşyaziyə bilən bilyələçidən qajtayb, dehqanlay bilən izci sinfi ayasəçət btyəçaq xasyl etməçdiv» (İenin)

* * *

həç bir məmləkətdə xakimijət vizdəçidək izciləç qoləda eməs; bu izciləç sinfi əzinin, mədənişçətdə aqçada qaloğənlənlə çydə jaxzyl bilədi və kəçədi, zuyən, ucun bu kəmcilikni joqat- təyələ xəçəkət qyladə.

* * *

biz qazsaq və mədəniyyətsiz kiziləy—miz. zəvəci joq, oquz-
nıñ, keçəkliğı tuzynılsə voladı: oquzoğa ayzuv gınə volsın,
izci və dehqanlarda, ilmnin, vajlavoğa fajda kelticiz ucun eməs,
vəlki, öz tuçmuzıñ jaxzılaz ucun kerəkliğı toqırsıyda asıq
tuzyunca volsın.

lenin.

* * *

din—hər jerdə elni vassıv jatqan ruvxanij zulumlarnıñ, vır
nəv'i—dir.

lenin.

13. lenin ailəsi.

lenin 1870 yılda 23 nci apreldə simbirski zəhərıda tuqul-
dı. unıñ, vavaları dehqan edilər. leninnin, atası iljə uljanov
xalq məktəvləri nazır edı, toqır və sıydə əqıllı kızı edı, unıñ
atrafıbaorı kizilər. xusuvsən qızlaq və zəhər oqıtucılar, jaxzı
kəruzər və xırmət qılzar edilər. leninnin, iki əkəsi var
edi: aleksandr və demitri. aleksandr, paza tamandıñan öldi-
rilgən, demitri xazırda tirik.

bulardan vazqa uc sinısi həm var edı. lenin anasıñı
sıydə jaxzı kərər. xırmət qılzar edı.
lenin ailəsi öz ara dest və öz kyci bilən jazar edı.

14. matəm kyni—oʻtaq leninnin, oʻlgən kyni.

21 jənvərdə 1924 jylđa 6 saət 50 minytdə, kecquvun, moskovgə jaqən «gəvki» degən şajda mixnətkəzləvnin, uluŋ jolvascsə və ustazь vladimir il'jə oŋly uljanov—lenin eldi.

biznin, jolvascsəmyz kəv jyllačny qamaqlačda, syvgynlačdə otkəzdi, zundaq bolsa—da ul həv jevdə mixnətkəzləvni ɛnqylavoŋa tajjavladь, otkəvə qozovalyzəvoŋa və zuvalač xakimijjətigə jetkyzdi.

lenin jaloŋvz zuvva şymhuvvijət ləvidə jazavcsə mixnatkəzləvnin, ginə jolvascsə eməs—vəlki butun dunja izci və dehqanlačny, jolvascsə edi.

uluŋ və aŋly kycəz, hec tənmasdan izləz leninnin, kycini şyndьvdy, ul 53 jazda eldi.

leninnin, tənı moskov də, kvemlə devəvi aldyda, məxsys saŋlanada saqlanady.

syjykli ustadymyznəny, tənəsi oluk, vьvaq unьny, izi hec əlməs. ul iz uluŋ kommunist fiqəşəny, qolydadь. bu fiqəşəny, vəhvəvliqi astьda, butun dunja izciləvnin, kəməgi bilən, s. s. s. v. izci və dehqanlač oʻtaq lenin vazlavŋan izni axьvəvoŋaca alьv vachьvlay.

* * *
lenin oʻlgən bolsa həm leninizm tirik. kommunistlač fiqəşə lenin jolь bilən ketiv kommunizm ucun kycəzədi. kommunizm ucun kycəzmək nimə deməkdiç?

kommunizm ucun kycəzmək demək xakimijjət, zulm, dəvlət, qamaqxanalay, şəlladlay, milli cəgəvələv bol masin, kizilik vilyəziv, vily ailə tyzsin və jev gə ul ginə egə volsun—deməkdiçə.

kommunizm ucun kycəzmək demək aqylanə və vevəli xovşəlyq tyziz. bu xovşəlyq vazav qanunlač və uvuzlav bilən eməs, vəlki təvijətni əzigə tabioŋ qlyznə bilgən və əz kəvəkliləvni tyzyrgən mədəniç kiziləvnin, əqlə bilən idavə qlybnady—deməkdiç.

kommunizm ucun kycəzmək demə kvijyk texnikə, mədənijjət sulx, vradəvlik, uvuzlavni bitiviz, cin erk, insanijjət təvijxidə vilyinci məvəvə həmməgə cin tuvmuz ucun kycəzmək—deməkdiç.

lenin.

оқу оу сь л а ч о а.

basmaxanada bolozan xəfləç jetizməgənlikdən başqə xəfləçni, məsələn «oç» нь qolda jasazoçə və «r» «b» xəfləçi ni iki zəklə, jəoçə «ç—r» «l—b» zəklərdə albəzoçə toçəç keldi.

TDV İSAM
Kütüphanesi Arşivi
No TK 1142

#770

PD 54